

שבת קמז

אין סוחטין את הפירות להוציא מהן משקין

ר' יהודה	חכמים	
אם לאוכלין - היוצא מהן מותר, ואם למשקין - היוצא מהן אסור	אסורין	ואם יצאו מעצמן
מודה היה רבי יהודה לחכמים בזיתים וענבים	ומודים חכמים לרבי יהודה בשאר פירות	רבה אמר רב יהודה אמר שמואל

קושי על רבה: אמר ליה רבי ירמיה לרבי אבא: אלא במאי פליגי?

תירוצ: אמר רב נחמן בר יצחק: מסתברא, בתותים ורמונים פליגי. דתניא:

זיתים שמשך מהן שמן, וענבים שמשך מהן יין, והכניסן בין לאוכלין בין למשקין - היוצא מהן אסור. תותים שמשך מהן מים, ורמונים שמשך מהן יין, והכניסן לאוכלין - היוצא מהן מותר, למשקין ולסתם - היוצא מהן אסור, דברי רבי יהודה.

וחכמים אומרים: בין לאוכלין בין למשקין - היוצא מהן אסור.

קושי: וסבר רבי יהודה סתם אסור? והתנן:

ר' עקיבא	חכמים	
שניהם מטמאים לרצון ושלא לרצון קל וחומר הוא, ומה חלב האשה שאינו מיוחד אלא לקטנים - מטמא לרצון ושלא לרצון, חלב הבהמה שמיחד בין לקטנים בין לגדולים - אינו דין שיטמא בין לרצון ובין שלא לרצון?	חלב בהמה אינו מטמא אלא לרצון	חלב האשה מטמא לרצון ושלא לרצון,
מחמיר אני בחלב מבדם, • שהחולב לרפואה - טמא, • והמקיז לרפואה - טהור. לקריאת שם "משקה" רצון/לא לרצון לא משחק תפקיד	אמרו לו: אם טמא חלב האשה שלא לרצון - שדם מגפתה טמא, יטמא חלב הבהמה שלא לרצון - שדם מגפתה טהור!	אמרו לו: סלי דיתים וענבים יוכיחו, שהמשקין היוצאין מהן לרצון - טמאין, שלא לרצון - טהורים

הקושי: מאי לאו לרצון - דניחא ליה, שלא לרצון, בסתמא. ומה זיתים וענבים דבני

סחיטה נינהו - שלא לרצון ולא כלום, תותים ורמונים דלאו בני סחיטה נינהו לא כל שכן?

תירוצ 1: לא, לרצון - בסתמא, שלא לרצון - דגלי אדעתיה, דאמר לא ניחא לי.

תירוצ 2: שאני סלי זיתים וענבים, כיון דלאיבוד קיימי - מעיקרא אפקורי מפקרי להו.

עוד קושי על רבה: אשכחן רבי יהודה דמודי לרבנן בזיתים וענבים. רבנן דמודו ליה לרבי

יהודה בשאר פירות מנלן?

תירוצ: דתניא: סוחטין בפגעין ובפרישין ובעוזרדין, אבל לא ברמונים. ושל בית מנשיא בר

מנחם היו סוחטין ברמונים. וממאי דרבנן היא, דילמא רבי יהודה היא? ותהוי נמי רבי

יהודה, אימר דשמעת ליה לרבי יהודה יצאו מעצמן, סוחטין לכתחילה מי שמעת ליה?

אלא מאי אית לך למימר - כיון דלאו בני סחיטה נינהו - אפילו לכתחילה; אפילו תימא

רבנן, כיון דלאו בני סחיטה נינהו - אפילו לכתחילה. שמע מינה: רבנן היא, שמע מינה.

דיון בברייתא: של בית מנשיא בר מנחם היו סוחטין ברמונים. אמר רב נחמן: הלכה כשל

בית מנשיא בר מנחם.

קושי: אמר ליה רבא לרב נחמן: מנשיא בן מנחם תנא הוא? וכי תימא הלכה כי

האי תנא דסבר לה כשל מנשיא בן מנחם, ומשום דסבר כמנשיא בן מנחם הלכה

כמותו? מנשיא בן מנחם הוי רובא דעלמא?

תירוצ 1: אין, דתנן: המקיים קוצים בכרם, רבי אליעזר אומר: קדש, וחכמים

אומרים: אינו מקדש אלא דבר שכמוהו מקיימין. ואמר רבי חנינא: מאי טעמא

דרבי אליעזר - שכן בערביא מקיימין קוצי שדות לגמליהם.

דחייה: מידי איריא; דערביא - אתרא, הכא - בטלה דעתו אצל כל אדם!

תירוצ 2: אלא, היינו טעמא כדרב חסדא; דאמר רב חסדא: תרדין ששחטן

ונתנן במקוה - פוסלין את המקוה בשינוי מראה. והא לאו בני סחיטה נינהו!

אלא מאי אית לך למימר - כיון דאחשבינהו הוה להו משקה, הכא נמי, כיון

דאחשבינהו - הוה להו משקה.

מאתר הדרן והרבנית מישל כהן פרבר

• hadran.org.il •

הסבר אחר לדין פסילת המקווה : רב פפא אמר : משום דהוי דבר שאין עושין ממנו מקוה לכתחילה, וכל דבר שאין עושין ממנו מקוה לכתחילה פוסל את המקוה בשינוי מראה.

תירדן שסחטן ונתנן במקוה - פוסלין את המקוה בשינוי מראה

רב פפא	רב חסדא
משום דהוי דבר שאין עושין ממנו מקוה לכתחילה, וכל דבר שאין עושין ממנו מקוה לכתחילה פוסל את המקוה בשינוי מראה	כיון דאחשבינהו הוה להו משקה

יש עוד מחלוקת אמוראים שחולקים באותו עניין
תנן התם : **נפל לתוכו יין או חומץ ומוחל ושנה מראיו - פסול.**
שאלה : מאן תנא דמוחל משקה הוא?

רבא	אביי
משום דהוי דבר שאין עושין הימנו מקוה, ופוסל את המקוה בשינוי מראה	רבי יעקב היא. דתניא, רבי יעקב אומר : מוחל הרי הוא כמשקה. ומה טעם אמרו מוחל הירצא בתחלה טהור - לפי שאינו רוצה בקיומו. רבי שמעון אומר : מוחל אינו כמשקה, ומה טעם אמרו מוחל הירצא מעיקול בית הכד טמא - לפי שאי אפשר לו בלא ציחצוחי שמן. מאי בינייהו? - איכא בינייהו דאתי בתר איצצתא.

פסיקה : אמר רב יהודה אמר שמואל : סוחט אדם אשכול של ענבים לתוך הקדרה, אבל לא לתוך הקערה.

דיוק מדבריו : אמר רב חסדא, מדברי רבינו נלמד : חולב אדם עז לתוך הקדרה, אבל לא לתוך הקערה. אלמא קסבר : משקה הבא לאוכל - אוכל הוא.

קושי : מתיב רמי בר חמא : **זב שחולב את העז - החלב טמא** ואי אמרת משקה הבא לאוכלין אוכל הוא - במאי איתכשר?

תירוץ : כדאמר רבי יוחנן : בטיפה המלוכלכת על פי הדד. הכא נמי : בטיפה המלוכלכת על פי הדד.

